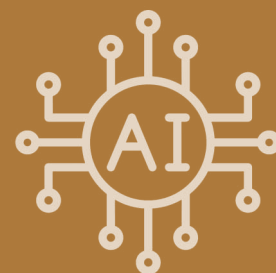

WERKVLOER

In dit nummer:

- 2 Slimmer werken met AI

- 4 Blijf leren

- 6 Veiligheid staat centraal

- 7 Arbeidsrisico besloten ruimten

- 8 Wietze Kampen met pensioen

Erwin Wunnekink
nieuwe directeur
Nevedi

Slimmer werken

Artificiële Intelligentie (AI, ofwel kunstmatige intelligentie) speelt een steeds grotere rol in ons werk en kan processen slimmer en efficiënter maken. Om die kansen goed te benutten, is het belangrijk dat medewerkers leren hoe ze AI verantwoord en effectief inzetten. De ABS Academy heeft de training Effectief werken met AI op de werkvloer opgezet. Trainer Sirous Kavehercy en enthousiast gebruiker Martin van den Bedum geven tekst en uitleg.

Sirous Kavehercy: 'AI kan het werk in de diervoedersector vooral overzichtelijker en voorspelbaarder maken. Medewerkers werken dagelijks met veel informatie: grondstoffen, recepturen, machines en kwaliteitseisen. AI helpt om al die gegevens sneller te analyseren en patronen te herkennen die met het blote oog lastig te zien zijn. In de praktijk betekent dit minder handmatig controlewerk, eerder inzicht in afwijkingen en minder onverwachte storingen. AI kan bijvoorbeeld helpen bij het voorspellen van onderhoud, het optimaliseren van processen of het bewaken van kwaliteit. Daarnaast biedt AI ook duidelijke productiviteitsvoordelen in het dagelijkse werk. Denk aan ondersteuning bij het schrijven van e-mails, rapportages, werkinstructies of verslagen.'

Belangrijk is dat AI hier een ondersteunende rol heeft. Het vervangt mensen niet, maar helpt hen om betere beslissingen te nemen en het werk veiliger en efficiënter te doen. AI werkt alleen goed als mensen begrijpen hoe ze het moeten gebruiken. Zonder basiskennis kan AI onzekerheid oproepen of verkeerd worden ingezet. Training geeft medewerkers grip, vertrouwen en duidelijkheid.'

Training

'In de training leren medewerkers wat AI kan, maar ook waar de grenzen liggen. Ze leren kritisch kijken naar adviezen en begrijpen beter hoe AI tot bepaalde uitkomsten komt. Dat voorkomt blind vertrouwen en zorgt ervoor dat AI echt een hulpmiddel wordt in het dagelijkse werk. Daarnaast is training niet alleen wenselijk, maar ook steeds belangrijker vanuit regelgeving. De Europese EU AI Act stelt dat iedereen die met AI werkt aantoonbaar AI-geletterd moet zijn. Dat betekent dat medewerkers voldoende kennis moeten hebben om AI verantwoord, veilig en bewust te gebruiken. Investeren in training is daarmee geen extraatje, maar een noodzakelijke stap om AI goed en toekomstbestendig in te zetten.'

Toegevoegde waarde

'Juist in een tijd van schaarste kan AI veel waarde toevoegen.

'Het helpt om verspilling te verminderen en beschikbare grondstoffen zo efficiënt mogelijk te benutten. Door processen slimmer in te richten kan AI helpen om nauwkeuriger te formuleren, energieverbruik te verlagen en afwijkingen sneller te signaleren. Dat betekent minder verlies, minder afval en een beter gebruik van wat er al is. Ook maakt AI het makkelijker om alternatieve en circulaire grondstoffen in te zetten, doordat verschillen in kwaliteit sneller worden herkend en gecompenseerd.

Tegelijk is AI geen 'gratis' technologie: datacenters gebruiken veel elektriciteit en water voor koeling. Juist daarom is bewust gebruik belangrijk. Door korte, duidelijke opdrachten te geven en expliciet om beknopte antwoorden te vragen, is minder rekenkracht nodig. Door AI vooral te gebruiken voor praktische taken zoals samenvatten of standaardteksten, en zwaardere analyses alleen waar ze echt waarde toevoegen, kan het energie- en waterverbruik aanzienlijk worden verminderd.'

AI helpt verspilling verminderen

Sirous Kavehercy

met AI

Martin van den Bedum, manager business operations bij GMP+ International: 'Wij zijn ongeveer twee jaar geleden begonnen met AI, nog voordat de grote hype kwam. Eerst gaven we vooral tips en uitleg wat AI precies was, daarna hebben we een AI-policy opgesteld. Vervolgens zijn we gaan werken aan bewustwording. Je ziet dat medewerkers heel verschillend omgaan met AI: sommigen gebruiken het veel, anderen helemaal niet, en een grote groep zit daar tussenin. Daarom hebben we een training gevolgd bij de ABS Academy. Die training was nodig om iedereen op hetzelfde niveau te krijgen en is zo goed bevallen dat we nu al bezig zijn met de derde ronde.

AI levert ons veel efficiency op. Zo deden we vroeger veel vertalingen extern, dat kostte ongeveer 200.000 euro per jaar. Nu gebruiken we een privacyveilige AI-tool, zijn we nog maar 5.000 euro per jaar kwijt en is de kwaliteit zelfs beter. Ook hebben we in een jaar tijd een AI-chatbot gebouwd voor technische vragen. Medewerkers vinden nu veel sneller antwoord en kunnen klanten aan de telefoon beter en sneller helpen.

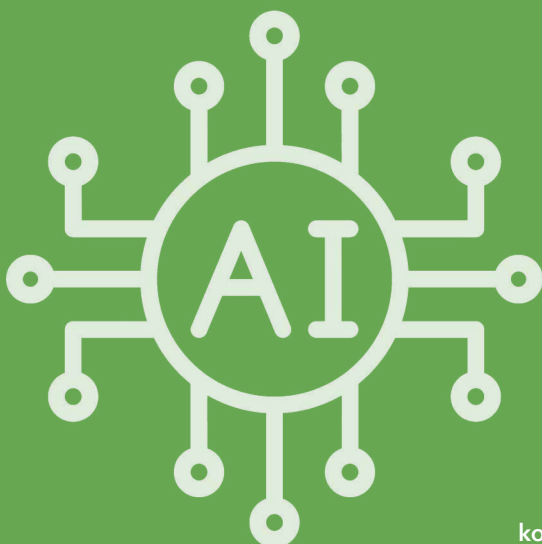
We zijn nu bezig om meer te gaan werken met prompt-libraries en AI-agents, bijvoorbeeld voor het redigeren van mails in de persoonlijke stijl van de afzender. AI maakt soms fouten, maar mensen ook, dus controleren blijft belangrijk. Daarmee train je het systeem steeds beter. Inmiddels werkt iedereen met één of meer AI tools, van enthousiaste gebruikers tot mensen die afwachtend zijn en zorgen hebben over veiligheid. Mijn favoriete tool is Copilot, omdat die naast het WEB ook veel opties biedt binnen de bedrijfsomgeving. AI helpt ons op dit moment met het up-to-date houden van al onze Azure accounts, maar het wordt ook ingezet voor video- en fotocreatie en het maken van presentaties.

Juridische teksten stellen we nu eerst zelf op met AI en laten het daarna controleren door een jurist. Daarnaast zetten wij AI nu vol in op data-analyse en Business Intelligence en dit gaat op termijn een enorme versnelling geven voor ons. Dit alles bespaart ons veel tijd en kosten. Mijn advies is: ga niet mee in de hype uit angst, maar lees je in, kijk naar kansen en probeer het gewoon. Denk wel goed na over risico's, beleid en duurzaamheid, want AI blijft en je moet ermee leren werken.'

*Medewerkers helpen
klanten sneller*

Martin van den Bedum

Training AI

De training Effectief werken met AI op de werkvloer leert medewerkers hoe zij generatieve AI kunnen inzetten in hun dagelijkse werk. De focus ligt op praktische toepassing van tools zoals ChatGPT, Claude, Perplexity en Microsoft Copilot. Deelnemers krijgen uitleg over generatieve AI, leren effectieve prompts schrijven en AI gebruiken voor tekstcreatie, onderzoek en online zichtbaarheid. Ook wordt aandacht besteed aan belangrijke thema's zoals bias, privacy en ethiek. De training is vooral gericht op professionals in de agri- en foodsector. De training kan ook in-company worden aangeboden.

Aanmelden kan via Agribusiness Service (085-7731973 of info@agribusiness-service.nl). Meer informatie over inhoud, kosten en in-company-mogelijkheden is op aanvraag beschikbaar.

ABS Academy

De wereld verandert voortdurend en daarmee ook de inhoud van je werk. Wil je bijblijven en je werk goed kunnen blijven doen, dan is het belangrijk om je vakkennis bij te spijkeren. Je vindt op deze pagina een overzicht van cursussen van de ABS Academy die je dit jaar kunt volgen.

Blijf leren

Mariska Zandbelt en Dave Verkooijen deden in 2025 de cursus Preventiemedewerker

Overzicht cursussen ABS Academy

- **Cursus Preventiemedewerker** op 25 maart 2026 van 09.00 tot 16.30 uur - Locatie: EHS-Services (Barneveld) - Het is wettelijk verplicht om een preventiemedewerker in dienst te hebben. Een preventiemedewerker ondersteunt de werkgever bij de zorg voor veiligheid, gezondheid en arbeidsomstandigheden.
- **Cursus Ongevalsonderzoek** werkgeversrapportage schrijven op 2 juni 2026 van 09.00 tot 16.30 uur - Locatie: EHS-Services (Barneveld) - Bij ongevalsonderzoek draait het om het systematisch achterhalen van de oorzaken van incidenten om herhaling te voorkomen.
- **Cursus ATEX voor gevorderden** op 23 september 2026 van 09.00 tot 13.00 uur - Locatie: EHS-Services (Barneveld) - Cursus ATEX is opgesplitst in twee delen: een basiscursus en een cursus voor gevorderden. Het doel van de cursus is dat deelnemers meer inzicht verkrijgen in het voorkomen van explosiegevaar
- **E-learning ATEX** is altijd beschikbaar - Het doel van deze e-learning is het inzicht geven in de basisbeginselen van ATEX, de risico's, de wet- en regelgeving in het kort. Na afloop begrijpt de cursist de basis beginselen van ATEX kan dit in de praktijk toepassen.

Nieuwe cursus

Momenteel wordt hard gewerkt aan de ontwikkeling van een aantal nieuwe cursus zoals: besloten ruimten, Lock-Out, Tag-Out, Try-Out (LOTOTO) en een e-learning ATEX voor gevorderden. In de loop van 2026 volgt er meer informatie.

Meer informatie

Kijk voor meer informatie op www.agribusiness-service.nl/academy

Nieuwe directeur Nevedi: Erwin Wunnekink

Sinds 1 november 2025 is Erwin Wunnekink directeur van Nevedi, de brancheorganisatie van de Nederlandse diervoederindustrie. Erwin is melkveehouder en heeft ruime ervaring in de agrarische governance. Zo was hij voorzitter van de vakgroep melkveehouderij bij LTO Nederland en sinds 2015 lid van de Raad van Commissarissen van For-Farmers. Hij neemt nu ook plaats in het bestuur van het Sociaal Fonds Graanbe- en verwerkende bedrijven.

Behalve op goed werkgeverschap en de onderwerpen rondom veilig en gezond voedsel richt Erwin Wunnekink zich de komende periode op de rol die diervoeder speelt in het verlagen van de milieu-impact van vlees, zuivel en eieren. Daarbij liggen er kansen in kritischer grondstoffenbeleid (herkomst en

ontbossingsvrije inkoop), verdere verduurzaming van processen en het efficiënt benutten van nevenstromen. 'Hoe duurzamer het voer, hoe lager de totale milieu-impact van het dierlijke product' is daarbij een belangrijk uitgangspunt.

Ook ziet hij een duidelijke versnelling in de ketenambities rond carbon footprint-verlaging. Om die versnelling vast te houden, zet Nevedi onder zijn leiding in op uniforme standaarden, transparante rekenregels en uitwisselbare data tussen ketenpartijen. Ook wil hij het gesprek met politiek en ketenpartners intensiveren over de juiste mix van doelsturing versus middelsturing. Met deze koers wil hij ambities omzetten in concrete, haalbare stappen.

Veiligheid staat centraal op het erf

Een opgeruimd erf, afgeschermd en goed onderhouden silo's, kinderen en honden zijn nergens te bekennen en de hekken naar dierenverblijven zijn dicht. Dat is een ideale omgeving om diervoeder in te laden of lossen. Wie vaak boeren bezoekt, weet dat het er ook wel anders kan uitzien en daarom is voorzichtigheid altijd geboden. Tanja de Jong, gezondheidsonderzoeker bij Stigas, geeft tips.

Veiligheid op een boerenerf is superbelangrijk, de ondernemer is er verantwoordelijk voor dat bezoekers het erf veilig kunnen betreden. Toch kan er van alles misgaan. Denk aan beschadigde of instabiele silo's, rijdende machines, rondslingerend materiaal, spelende kinderen, bezoekers in de stallen, een open mestput of loslopende honden', aldus Tanja. 'Een ongeluk is zo gebeurd. Het is daarom belangrijk dat je zelf ook goed oplet als je bij een boer gaat lossen. Hoe overzichtelijk is het erf? Kan je goed bij de silo's komen? Staan er geen obstakels in de buurt?'

Silo's kunnen gevaarlijk zijn. Maar ze zijn niet de enige oorzaken van ongelukken op een boerenerf. Zo waren rijdende machines, dieren, vallende voorwerpen, vallen en mestgassen in de afgelopen jaren de oorzaak van dodelijke ongelukken.

Aanspreken

Als je tijdens je werk gevaarlijke situaties meemaakt, zou je daar de boer op kunnen aanspreken, maar dat is niet altijd even gemakkelijk. Als leverancier wil je de zaken niet escaleren, want als je aankondigt dat je daar niet meer komt lossen, koopt de boer zijn diervoeder wel bij de concurrent. Toch moet de veiligheid voorop staan.

Tanja: 'Veel diervoederbedrijven hebben daar intern afspraken en beleid voor gemaakt, dus check altijd eerst hoe dat bij jullie is geregeld. Wat kan en mag je zelf doen. Ook zijn er bedrijven die een intern meldsysteem voor gevaarlijke situaties hebben. Misschien hoeft je niet zelf de boer op de situatie aan te spreken, maar kan iemand van je bedrijf het woord voeren. Check ook of dat wordt opgevolgd. Als je volgende keer bij de klant komt en er is niks veranderd, wat doe je dan? Voer in ieder geval het gesprek op een open manier.'

Een ongeluk is zo gebeurd

Tanja de Jong

Praten

Op de website van Stigas vind je hulpmiddelen om het gesprek hierover aan te gaan. Het zijn gespreksstarters waarmee je met collega's en klanten kunt praten over onveilige situaties en hoe daarmee om te gaan. Onveilige situaties zijn natuurlijk ook altijd nadelig voor de klant. De boer is zich er misschien niet van bewust of kan het probleem om andere redenen niet oplossen. Sommige bedrijven helpen de veehouder om het erf veiliger te maken en hem zo als klant te behouden.

Veiligheid van silo's

Voor chauffeurs zijn voersilo's een risico: roestvorming, vervorming van het draaglichaam, onjuiste montage, slechte staat van het fundament of van de los- en ontluchtungsbuizen, en gevaarlijke situaties tijdens aansluiten van de verlaadslang of de stofzak. Verder is de bereikbaarheid van de silo een aandachtspunt, vooral in het donker. Stigas heeft voor ondernemers een checklist voor silo's ontwikkeld, hierop kan de boer gewezen worden.

Op het erf zelf is er risico op contact met vee in een gesloten ruimte, met kadavers op het erf, obstakels op het erf of de eigen weg van de klant als telefoonkabels of laaghangende takken en struikel- of valgevaar. In de winter is het belangrijk dat het erf sneeuw- en ijsvrij is.

Meer informatie

Erfbetreders kunnen de ondernemer/boer op enkele websites attent maken waar zij meer informatie kunnen vinden.

- Arbocatalogus Graan: <https://arbocatalogusgraan.nl/arbeidsrisico-betreden-van-het-boerenerf/>
- RIE: www.stigas.nl/diensten/risico-inventarisatie-en-evaluatie
- Checklist silo's: www.veiligop1.nl/checklist-veilig-silo
- Instrumenten voor veilig werken: www.veiligop1.nl
- Arbocatalogus silo's: <https://www.stigas.nl/agro-arbo/melkvee-en-graasdieren/voer-en-bulksilos/>
- Veilig op bezoek: <https://www.stigas.nl/veilig-spelen-op-de-boerderij/toolkit-veilig-op-bezoek/>

oh zit dat zo

Arbeidsrisico besloten ruimten

Soms moet je voor je werk in een besloten ruimte zijn. Dat is een ruimte die van alle kanten dicht is en een kleine, beperkte opening heeft. Bijvoorbeeld een silo, tank, menger, bunker, bulkwagen, kelder voor vloeistofopslag en putten. In die ruimte is een beperkte ventilatie, waardoor er een gevaar is voor vergiftiging, bedwelming, verstikking, brand of explosie. Het is daarom in de eerste plaats belangrijk dat je een Procedure veilig werken in besloten ruimten opstelt. De basis hiervoor is een inventarisatie van al die besloten ruimten waar mensen in werken. Geef per besloten ruimte aan welke specifieke risico's daar spelen en maak duidelijke voorschriften op deze risico's te beheersen. Vanuit het oogpunt van draagvlak en kwaliteit wordt de procedure in samenspraak met betrokken werknemers en hun leidinggevende opgesteld.

In de procedure beschrijf je onder meer:

- Welke werkzaamheden verboden zijn (bijvoorbeeld product schuiven in een vlakke silo boven in een stal bij de klant, of silo van onderaf betreden als er meer dan 50 cm product of grondstof in zit).
- Welke beveiligingsmaatregelen en voorzieningen zijn voorgeschreven om de genoemde risico's te beheersen. Uiteraard zijn de voorschriften afgestemd op de risico's per besloten ruimte: aard en hoeveelheid van opgeslagen grondstof of product, hoogte van de silo, geheel betreden of slechts gedeeltelijk, onder- of bovenleger.
- Het invoeren of wijzigen van deze procedure kan alleen plaats vinden na instemming van de ondernemingsraad of personeelsvertegenwoordiging (indien aanwezig)

Meer informatie

Je vindt uitgebreide informatie over dit arbeidsrisico op: www.arbocatalogusgraan.nl/besloten-ruimten

Brand

Explosies

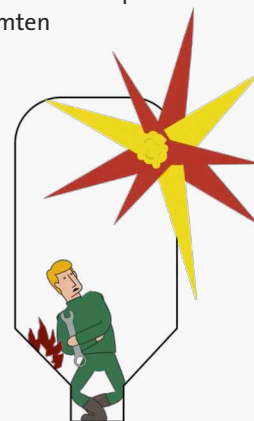
Elektrisch

Gif

Verstikking

Wietze Kampen met pensioen

De lokroep van het pensioen was net iets harder dan die van zijn werk en daarom heeft Wietze Kampen in januari afscheid genomen van zijn baan bij het CNV. Hij is vervroegd uitgetreden. Dat betekent automatisch ook een vertrek bij de Stichting Sociaal Fonds Graanbe- en verwerkende bedrijven.

Wietze begon zijn loopbaan in 1989 als beleidsmedewerker Arbeidsvoorwaarden bij de toenmalige Hout- en Bouwbond CNV. Daarna vervulde hij diverse functies tot hij bestuurder werd en een takenpakket kreeg waar onze sector een prominente plek in had. Hij werkte voor de regio Midden Nederland waardoor hij in de praktijk vooral met diervoederbedrijven in Gelderland te maken had, zoals De Heus, ForFarmers en Agrifirm.

*Ik heb veel nuttig
werk kunnen doen*

Wietze kijkt met veel plezier terug op zijn werk: 'Ik heb veel nuttig werk kunnen doen zoals het uitonderhandelen van sociale plannen bij bedrijven. Die waren erg belangrijk voor de betrokkenen. Verder kon ik van waarde zijn bij veel individuele kwesties. Ook was ik betrokken bij de transitie van het Molenaarspensioenfonds naar het nieuwe pensioenstelsel, dat in 2027 zijn beslag moet krijgen. Een intensief traject. Verder heb ik als penningmeester van het Sociaal Fonds samen met Tommy Piccirillo veel subsidieaanvragen van werknemers en werkgevers beoordeeld. Het ging hierbij bijvoorbeeld om pensioenscans en individuele ontwikkelingsplannen. Natuurlijk was ik

betrokken bij de cao-onderhandelingen. Dat ging altijd in goed overleg met Nevedi en andere betrokkenen. Bij de laatste cao verliep het onderhandelingsproces helaas wat moeizamer. Daar bleven we hangen in praten over de 80-90-100 regeling en over reiskosten, onderwerpen die al heel lang terugkomen als belangrijk voor werknemers, maar nog een finishing touch verdienen. Ik had gehoopt dat we daar nog voor mijn afscheid een klap op hadden kunnen geven. Het is mijns inziens op dit moment belangrijk om dat af te ronden en ons vanaf de volgende onderhandelingen te richten op een arbeidsvoorwaardenbeleid dat meerdere generaties dient. Wat hebben jongere generaties nodig om in deze sector te willen blijven werken? Ik snap ook wel dat werkgevers met het oog op de krimpende vee-stapel voorzichtig zijn. Toch moet je wél blijven nadenken over hoe je aantrekkelijk kunt blijven voor jongere werknemers, zodat ze niet naar andere sectoren vertrekken.' Wietze is niet iemand die achter de spreekwoordelijke geraniums gaat zitten. Hij is druk met kerkzaken, volgt een cursus kunstschilderijen en wandelt veel. En straks kan hij weer met de caravan op pad.

Wietze wordt opgevolgd door Jacqueline Kraan.

Colofon WERKVLOER

Werkvloer is een uitgave van de Stichting Sociaal Fonds Graanbe- en verwerkende Bedrijven.

De Stichting Sociaal Fonds Graanbe- en verwerkende Bedrijven is eind 2011 opgericht door FNV, CNV, De Unie en Nevedi.

De Werkvloer wordt sinds 2003 uitgegeven en verschijnt vier keer per jaar. U kunt de Werkvloer digitaal ontvangen, stuur een e-mail naar de redactie van Werkvloer via: info@graancao.nl. De volgende editie zal dan digitaal verstuurd worden.

Redactie

De redactie bestaat uit Wilfred Jonkhout, Jacqueline Kraan, Stefan van der Linden, Erwin Wunnekink en Jeanette Speksnijder. Suggesties en ideeën voor de Werkvloer kunt u per e-mail sturen naar: info@graancao.nl of via telefoonnummer: 085 773 19 73. Ook voor vragen kunt u contact opnemen met de redactie van de Werkvloer.

Wilfred Jonkhout, FNV,
088 368 17 38, wilfred.jonkhout@fnv.nl

Jacqueline Kraan, CNV,
030 751 15 70, j.kraan@cnv.nl

Erwin Wunnekink, Nevedi,
085 773 19 77, info@nevedi.nl

Jeanette Speksnijder, Agribusiness Service BV,
085 773 19 73, speksnijder@agribusiness-service.nl

Teksten

Sylvia Roes Communicatie

Foto's

Fons van Bindsbergen, AllwebTirana (p2),
GMP+ International (p3), Stigas (p7)

Vormgeving

Van Bindsbergen Visser

Drukwerk

Efficiënta Offsetdrukkerij BV

Copyright 2026 Stichting Sociaal Fonds Graanbe- en verwerkende Bedrijven, Zoetermeer. Niets uit deze uitgave mag worden vervoelvoudigd en/of overgenomen in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën of enig andere manier, zonder schriftelijke toestemming van de Stichting Sociaal Fonds Graanbe- en verwerkende Bedrijven.

ISSN 1572-5251

De Werkvloer is gedrukt op papier met het FSC keurmerk.